

de Belgische controle- en evaluatiecommissie die de toepassing van de euthanasiewet opvolgt. Deze commissie is van mening dat euthanasie ook nog mag worden toegepast bij een patiënt die niet meer aanspreekbaar is, ook al kan de arts het duurzaam karakter van het verzoek dan niet meer nagaan. Het is wel eigenaardig dat een commissie die moet toezien op de correcte naleving van de wet, zelf met een standpunt komt dat duidelijk in strijd is met de wet.

Vriendendienst?

Tot slot, de huisarts paste euthanasie toe bij 'de echtgenote van een bevriende arts'. Dat deze arts dit zelf niet kan of wil doen, ook al is dat juridisch mogelijk, is meer dan begrijpelijk. Was de huisarts alleen maar bevriend

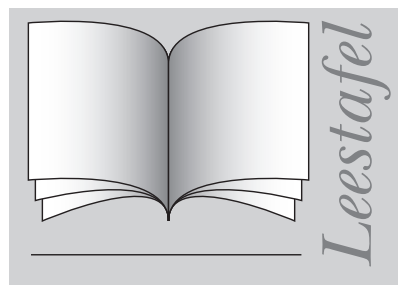
met zijn collega of was hij ook de huisarts van diens echtgenote? Het antwoord op die vraag leert de casus mij niet. Als hij niet de huisarts was, lijkt de euthanasie toch wel een beetje op een....vriendendienst. Dan had hij het misschien beter overgelaten aan een andere arts. Maar juridisch is er geen probleem.

Literatuur

Wet betreffende de euthanasie 28 mei, 2002. Belgisch Staatsblad 22 juni 2002.

Prof. em. Herman Nys

Medisch recht, Katholieke Universiteit Leuven
Eerste vice-voorzitter European Group on Ethics (2017-).
E-mail: herman.nys@kuleuven.be

Schwartz JL, Caplan AL. (ed.). *Vaccination ethics and policy. An introduction with readings.* Cambridge: MIT press, 2017. 432 pagina's. ISBN: 978-0-262-03533-0. Prijs: € 40.

Hoewel de vanzelfsprekendheid van vaccineren voor een groot deel van de bevolking buiten kijf staat, geldt dat niet voor iedereen. In juni 2017 kopte een landelijk dagblad bijvoorbeeld dat de vaccinatiegraad afneemt en de minister van VWS onderzoek wil laten doen naar een verkla-

ring voor die afname. Ondanks de effectiviteit van vaccineren in het voorkomen van ziekten, lijkt niet iedereen overtuigd van het nut. Wie zich verdiept in deze bundel van volksgezondheidsexpert Schwartz en ethicus Caplan, leert al snel dat de oppositie tegen vaccineren ontstond vanaf het moment dat de eerste vaccinatie tegen pokken geïntroduceerd werd. De zichtbare successen van het vaccineren maakten dat de oppositie jarenlang relatief klein was, maar in de jaren 1970 gaandeweg toenam. De recente berichtgeving geeft aan dat het debat rond anti-vaccineren nog steeds volop wordt gevoerd in de hedendaagse (sociale) media. Kijk maar eens op Twitter, #vaccineswork. De bundel omvat meer dan veertig bijdragen van experts en probeert uitputtend te kijken naar de ethiek van het vaccineren en het maken van volksgezondheidsbeleid met betrekking tot vaccineren. Dat het in de ondertitel gaat om 'readings' betekent dat de bijdragen stuk voor stuk

al eens gepubliceerd zijn in (gerenommeerde) medisch-wetenschappelijke tijdschriften. De staalkaart aan analyses die de bundel daarmee biedt is verdeeld over zeven onderdelen: de historie, vaccinontwikkeling, vaccinregulering, omgaan met aarzelingen en weigeringen, vaccins en bioterrorisme, mondiale vaccinatie en de grenzen van vaccineren. Dit omvangrijke en soms wat academische boek biedt een waardevol overzicht voor beleidsmakers, docenten en onderzoekers. En het laat bovenal zien dat alle belangrijke aspecten van de hedendaagse geneeskunde en volksgezondheid betrokken zijn bij het thema vaccinatie.

Gert Olthuis, universitair docent Medische ethiek, afdeling IQ healthcare, Radboudumc Nijmegen, hoofdredacteur Tijdschrift voor Gezondheidszorg & Ethiek